

KRONIKK
&DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no

Maks 6000 teikn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no

Innlegg over 3000 teikn kan bli korta ned. Legg ved portrettfoto.

Hilde Reinertsen

hilder@klassekampen.no

Kronikk- og debattredaktør.

Tollef Mjaugedal

tollefm@klassekampen.no

Redaksjonssekretær.

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkaar

DEBATT ▶

Norsk forvaltning er så dårlig at vi trenger all den hjelp utenfra vi kan få.

Nordisk union

Tormod Vaaland Burkey

KRONIKK

Island er bankerott og vurderer EU-medlemskap. Norge har rumpa full av oljepenger og egeninteresse av å hjelpe broderfolket istedenfor at de skal nærme seg EU. En nordisk union er det selvsikre alternativ. De nordiske landene har meget mer felles enn landene i et utvidet EU. I første omgang kunne man satse på en union av Norge, Island og Sverige.

Vi kan vel alle snart enes om at unionsoppløsningen av 1905 var et stort feiltrinn. Svenskene har mye mer orden på sakene: et profesjonelt og faglig dyktig forvaltningskorps; industri, kultur, dyreliv, tradisjoner og vitenskap; dyktige politikere og diplomater, renhårige byråkrater; og mindre nepotisme enn både Norge og Island.

Norsk forvaltning er så dårlig at vi trenger all den hjelp utenfra som vi kan få. Med dårlig stell i alle de fire statsmaktene, og dårlige velgere, er det beste vi kan håpe på nettopp mindre selvstyre. Å søke hjelp hos svenskene blir dermed et godt alternativ til å gå inn i EU for å få begrenset selvstyret.

God forvaltning etterstreber alltid habilitet, og søker å unngå syndromet «bukken med havresekken». Lokalt vil det være knyttet næringsinteresser til ethvert forvaltningsspørsmål. I lokalsamfunnene påvirkes alle mer eller mindre direkte av et vedtak, og er dermed inhabile. I et demokratisk system må derfor alle natur- og ressurs-spørsmål løftes opp på et nivå hvor flertallet ikke selv har direkte næringsinteresse av utfallet. Hvis verdenssamfunnet ønsker å verne Alaska, kan man ikke la det være opp til Sarah Palin og de som bor der. Videre kan man ikke ha en landbruksminister som er bonde eller en fiskeriminister som har slekt og vennekrets fullspekket med fiskere.

I en ny Nordisk Union bør derfor ansvarsområder og velgernes innflytelse fordeles etter habilitetskriterier.

Fiskeri går til Sverige, mens Landbruk og skog blir islendingenes ansvarsområde. Svenskene har for lengst glemt hvordan det er å ha store fiskebestander, men de har dyktige populasjonsdynamikere som kan bestemme hvordan en bestand bør forvaltes.

Nesten all fiskeriforvaltning gjennom tidene har vært feilslått, så dette er uansett ikke et område hvor forvaltningserfaring er en fordel. Med mindre det virkelig er slik at man kan lære av sine feil. Svenskene er mindre rutinerte når det kommer til å overbeskatte en fiskebestand og har ikke store formuer bundet opp i fabrikktrålere og fiskekvo-ter.

Islendingene har ikke noe erfaring med skog og vil dermed tendere til å la den være i fred. Landbruket kunne sentraliseres og drives i høyblokker med jordvarme så det ikke tar opp så mye plass og jordbruksarealer kan vende tilbake til naturen og komme andre arter til gode igjen. Dessuten har aldri islandske bønder blitt forstokkede rovdyrhatere og de er ikke så velorganiserte i kampen om subsidier.

Norsk forvaltning er stort sett dårlig på alt, så det er vanskelig å tenke seg områder som med fordel skulle gå til Norge. Til gjengjeld har vi den laveste arbeidsledigheten så det gjør ikke noe om flere får mer fritid, og vi har de beste skiforholdene så de ledige forvalterne kan ha glede av sin økte frihet. Bistand kan Norge ta seg av. Bistanden er tydeligvis ikke alvorlig ment

«Det beste vi kan håpe på er nettopp mindre selvstyre»

uansett. Hadde man tatt bistand alvorlig ville man selvfølgelig tatt helt andre grep enn det man pusler med innen u-hjelpen.

På finansområdet har islendingene vist seg fullstendig udugelige og bør umyndiggjøres. Norge kunne tatt seg av Finans, hvis det ikke var for at finans spiller inn på så mange viktige områder.

Dessuten er Norge inhabil, for det blir jo i stort monn våre penger det er snakk om. Sverige har et profesjonelt forvaltningsapparat generelt, så Finans faller til Sverige, sammen med Olje og energi. På den annen side er islendingene nå vant til en økonomi i fritt fall, og vil dermed glede seg over en liten, men stabil økonomi, så kanskje burde vi allikevel overlate til Island å få til overgangen til en *steady-state*

SKOG TIL ISLAND: Landbruk og skog blir islendingenes ansvarsområde, ettersom forvaltningen ivaretas best av den som ikke selv berøres, skriver kronikkforfatteren.

FOTO: AFP/SCANPIX

grunn av de gode skiforholdene, og selvfølgelig fordi vi har Snåsamannen – og et dårlig helsevesen går bare utover oss selv, ikke utover uskyldige medlemmer av andre arter. Utdanning går til Norge som ikke har noen tradisjoner å ivareta på dette området. Justis går også til Norge, for rettferdighet har vi ikke så mye av heller.

Miljøvern bør også gå til Island, for selv om svenskene har et mer profesjonelt og faglig uavhengig forvaltningsapparat, så vil det bli mulig å verne større områder i mer næringsrike biotoper i Norge og Sverige, med mer biologisk mangfold, enn det som har vært tilfelle under lokal kontroll. Islendingene har så lite selv uansett.

Forsvar bør bli Islands doméne, så slipper vi å kaste bort så mye ressurser på dét og kan isteden konsentrere oss om reelle utfordringer. Utenriks kunne tilfalt Island, ettersom de har det største utlandet, men bør gå til Sverige, som har mindre egenytte i å være en bremsekloss i internasjonale forhandlinger om klima, energi, nordområdene, finans, fiskeri osv. Barne- og likestillingsdepartementet går til Sverige, for svenskene får færrest barn.

På andre områder er ikke habilitet så avgjørende, så her kan vi heller dele ut etter ekspertise eller profesjonell forvaltning. Fornyng går til Island, Administrasjon til Sverige. Kultur til Island. Kirke avskaffes. Arbeid går til Island, Inkludering til Sverige, og så videre. Færre oppgaver til oss i Norge, så vi får mer fritid og en sjanse til å få kontroll på lønnsveksten og det hodeløse konsumet.

I det siste har vi vært vitne til mye slett politisk håndverk, så mange ser behovet for fornyng. Det er skummelt å tenke seg at den samme gjengen som gav oss blasfemi-fadesen skal være ansvarlig for å få oss ut av finans-, klima-, og biodiversitetskrisen. Mange har latt seg oppildne av Obama og løftet om reelle endringer i en annen stor union. Jeg vil derfor oppfordre alle opplyste og uselviske borgere til å bli med å stifte det nye Unionspartiet.

Tormod Vaaland Burkey,
økolog
tvburkey@alumni.princeton.edu